

NOTAT

Til ministeren

21. april 2006

Talepunkter til møde vedrørende Formidlingsudvalgets udredning

Som bekendt blev det i forbindelse med indgåelse af aftale på kulturområdet om finansloven for 2005 besluttet, at der skulle iværksættes et udredningsarbejde med henblik på at belyse museernes formidlingsindsats mv. Jeg nedsatte derfor i foråret 2005 Formidlingsudvalget og gav udvalget til opgave at belyse forskellige aspekter af museernes formidlingsindsats. Formålet var at se på, hvordan der kan ske en styrkelse af formidlingen af kulturarven.

Jeg har nu modtaget udredningen, og som I kan se, er det ikke alene et omfattende værk, men også en meget inspirerende udredning med mange konkrete eksempler og anbefalinger. Der kommer inden længe også en flot trykt version af udredningen, som I naturligvis vil modtage.

Det glæder mig, at vi med formidlingsudredningen og de mange konkrete anbefalinger nu kan sætte fokus på, hvordan museumsformidlingen kan blive endnu bedre – både for dem, der allerede kommer på museerne, og for alle dem, der endnu har museumsoplevelser til gode.

Jeg lægger stor vægt på – og sætter pris på – at vi i Danmark har et rigt og mangfoldigt museumslev. Jeg er derfor også helt enig med udvalget, der understreger, at deres anbefalinger ikke har til hensigt at ensrette, men i stedet at give inspiration og afsæt til en endnu bedre museumsformidling.

Som sagt indeholder udredningen en række anbefalinger – 32 styk – og herudover også et gennemarbejdet overblik over de problemstillinger, der knytter sig til museernes formidling. Der er anbefalinger, der peger på områder, som kræver en øget opmærksomhed og en skærpet indsats fra museernes side, og der er anbefalinger, der vil kunne danne grundlag for støttetiltag af forskellig karakter.

Udvalget peger især på en række forhold, som udgør en væsentlig udfordring for museerne:

- Museumsformidlingen er i dag i højere grad end tidligere et fælles projekt mellem museet og museets brugere,
- Museerne har ikke alene ansvaret for de mennesker, der besøger museet, men også for dem der ikke gør det,
- Forudsætningerne hos museernes brugere – og ikke-brugere – ændrer sig drastisk og
- Museerne skal ikke alene forholde sig til en social kompleksitet, men også til en global kompleksitet.

Jeg vil kort ridse de hovedområder op, som jeg forventer, at vi i regeringen vil udmønte støtte til på finansloven for 2007.

Udvikling af museernes formidling

En lang række af udvalgets anbefalinger er forslag til initiativer, der kan bidrage til udvikling af museernes udstillinger og andre formidlingsaktiviteter. Bidrage til at museerne kan nå nye brugergrupper. Bidrage til eksperimenterende udstillingsprojekter. Bidrage til udviklingen af den digitale formidling. Bidrage til at international inspiration og internationale erfaringer kan inddrages i de danske museers formidlingspraksis. Udvalget foreslår, at der bliver mulighed for at støtte disse formål med tilskud til det enkelte museum og til samarbejdsprojekter.

Det må være den direkte støtte til museernes eget udviklingsarbejde, der skal prioriteres højt. Det kan ske ved, at der etableres en større pulje, som museerne kan søge. Fordelingen og støttekriterierne vil tage afsæt i Formidlingsudvalgets anbefalinger.

Jeg vil også overveje en forøgelse af det direkte driftstilskud til nogle museers internationalt orienterede udstillingsarbejde. Formidlingsudvalget peger på, at de store internationale udstillinger, der trækker mange besøgende, er til gavn for hele museumsområdet. Det er samtidigt et område, som er blevet betydeligt mere ressourcekrævende i de senere år. Det skal derfor bakes op med yderligere midler.

Museer og undervisning

Vi skal nyttiggøre museernes viden om kulturarven i undervisningen. Det har vi lagt vægt på i regeringsgrundlaget og i kommissoriet for Formidlingsudvalgets arbejde. Jeg har derfor sammen med undervisningsministeren indgået en samarbejdsaftale om etablering af en portal, der giver adgang til museernes digitale undervisningsmateriale.

Der er ved denne samarbejdsaftale afsat en tilskudspulje på 15 mio. kr. Puljen kan søges af museer til udarbejdelse og tilgængeliggørelse af digitalt undervisningsmateriale. En væsentlig del af disse midler kommer fra Undervisningsministeriet. Formidlingsudvalget anbefaler i udredningen sådan et projekt.

Udvalget peger desuden på, at der bør ydes støtte til yderligere udvikling af museernes undervisningstilbud. Samt støtte til etablering af fælles netværk og samarbejde mellem museerne om museumsundervisning i hele landet. Jeg er helt enig i, at dette område skal have en væsentlig prioritet.

Der er store perspektiver i at udvikle samarbejdet mellem museerne og skolerne – mellem Kulturministeriet og Undervisningsministeriet. Måske også på sigt samarbejdet med Videnskabsministeriet.

Publikumsundersøgelser

Formidlingsudvalget anbefaler, at der etableres en udvidet publikumsstatistik til brug for analyse af besøgsudviklingen. Statistikken samt nyudviklede publikumsundersøgelser skal kunne bruges

- både af det enkelte museum til overvejelser om formidlingsstrategier
- og som input til kulturpolitiske drøftelser og analyser.

I Kulturministeriet er vi i forvejen ved at udvikle kulturstatistikken. Jeg er enig i, at dette arbejde bør suppleres af en udbygget museumsstatistik. Vi skal vide noget mere om brugerne og om ikke-brugerne for at kunne arbejde målrettet med nye initiativer, der kan trække flere og nye brugere til museerne.

Centrale udviklingsinitiativer

Det er vigtigt, at erfaringerne fra de mange initiativer og projekter, som bliver igangsat, også bliver opsamlet og formidlet. Det er vigtigt, at der analyseres og systematiseres. At der etableres fora for videndeling og nytænkning af museumsformidlingen.

Formidlingsudvalget anbefaler, at der etableres et centralt udviklingsinitiativ i Kulturarvsstyrelsen, der virker for udvikling og kvalificering af museumsformidlingen. Som sikrer, at internationale erfaringer udbredes til de statslige og statsanerkendte museer i Danmark.

Jeg er enig med udvalget i, at der i Kulturarvsstyrelsen skal forankres et ansvar for at følge op på de igangsatte udviklingsinitiativer. Og for en fortsat udvikling af museernes formidling. Styrelsen vil også have en rolle i forvaltningen af de mange midler, der nu er mulighed for at investere i en samlet udviklingsproces. Endelig synes jeg, at det er vigtigt, at styrelsen arbejder for, at vi kan fortsætte og udbygge samarbejdet med undervisningssektoren.

Udvalgets drøftelser, iagttagelser og anbefalinger vil danne grundlag for mine overvejelser om, hvordan vi skal tage initiativer, der kan udvikle museernes formidling. Jeg vil i løbet af de kommende måneder overveje den konkrete udmøntning af den pulje på 40,5 mio. kr. årligt, der som bekendt allerede er afsat på Finansloven fra 2007. Jeg vil senest ved offentliggørelsen af Finanslovsforslaget for 2007 offentliggøre mit udspil.